



## **A magyar diákok 27 százaléka funkcionális analfabéta, az olvasási nehézségekkel küzdők kétharmada nem jut megfelelő szakmai segítséghez**

*Az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán hangsúlyos szerepet kap a leendő pedagógusok oktatási módszertárának gazdagítása*

**A 15 éves diákok olvasási-szövegértési és matematikai képességeit mérő, nemzetközi PISA-felmérésen a magyar diákok évek óta rosszul teljesítenek. A legutóbbi, 2022-es felmérésből kiderült, hogy a tanulók 27%-a funkcionális analfabéta – ők azok, akik az alapvető, a hétköznapi életben használt szövegtípusokat sem tudják értelmezni. A tanulók szövegértési nehézségei már az alsó tagozat végén tetten érhetők, ám a segítségre szoruló gyerekek kétharmada nem kap megfelelő szaksegítségét – mondja dr. Sipos Zsóka gyógypedagógus és logopédus, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Neveléstudományi Tanszékének főiskolai docense.**

*„Nem újdonság, hogy a 15 évesek olvasási készségeit mérő, nemzetközi PISA-felmérésen, valamint a hazai kompetenciamérésen is számottevő a gyengén teljesítő magyar diákok aránya. Kutatásunk során megtaláltuk a rendre alulteljesítő gyerekeket – a tanulók mintegy negyede a vizsgálatunk alapján már az olvasás technikai oldalának elsajátításában is nehézségekbe ütközik” – magyarázza dr. Sipos Zsóka gyógypedagógus és logopédus, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola oktatója, a Meixner Alapítvány oktatási szakértője.*

Sipos Zsóka a negyedikes gyermekek olvasási képességeit mérő vizsgálatához a Meixner Ildikó nevéhez fűződő olvasólapokat használta. A kutatást egy 1000 fős, iskolai végzettségre, település- és iskolatípusra egyaránt reprezentatív mintán végeztek el, a felmérés pedig megerősítette a többi nagymintás vizsgálat – vagyis a PISA- és a kompetenciatesztek – eredményeit.

*„A gyerekek olvasási képességeit a szülő szociokulturális háttere jelentősen befolyásolta, vagyis a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező anyák gyermekei jobban teljesítettek a felmérésen. Vizsgáltuk azt is, hogy a nehezen olvasó, segítségre szoruló gyerekek mennyire jutnak hozzá a megfelelő szaksegítséghez. Sajnos azt láttuk, hogy ezeknek a gyermekeknek mintegy kétharmada semmilyen segítséget nem kap” – magyarázza a szakértő. Hozzátette: azok a tanulók jutnak nagyobb eséllyel szakmai támogatáshoz, akik nemcsak lassan és sok hibával, döcögve olvasnak, de az olvasott szöveg értelmezésével is gondjaik vannak.*

Az ellátatlan, segítség nélkül maradó gyerekek magas aránya szükségessé teszi, hogy ne csak a gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok rendelkezzenek olyan tudással, amivel segíthetik ezeknek a diákoknak az oktatását. Az **Apor Vilmos Katolikus Főiskolán** minden leendő pedagógus képzésében hangsúlyos szerepet kap az oktatási módszerek gazdagítása, a differenciáló-segítő szemléletmód kialakítása. A főiskola részt vesz a Magyar Tudományos Akadémia köznevelési kutatópályázatai közül többek között a Pécsi Tudományegyetem által koordinált „Fluens olvasás és szövegértés” Kutatócsoport munkájában is.

### **A járvány még mindig érezteti negatív hatását**

A szakértő szerint a pandémia időszaka és a kényszerű otthontanulás még inkább kiélezte a gyerekek közti társadalmi különbségeket. *„Az óvodapedagógusok azt vették észre, hogy a*

*Covid-járvány időszakában megnőtt azoknak a gyermekeknek a száma, akik 3 éves korukra még nem beszéltek. Ez nem véletlen, hiszen a pandémia ideje alatt a gyerekeket sokkal kevesebb új impulzus érte, márpedig ez sok esetben a beszédfejlődésüket is visszavetette. Az írott nyelv elsajátításának azonban a beszéd az alapja, így azok a gyerekek, akik ezen a téren már óvodáskorukban hátrányba kerülnek, valószínűleg több nehézséggel találkozhatnak majd az iskolában is” – mondja Sipos Zsóka.*

A szülő számára árulkodó jel lehet, ha azt látja, hogy a gyermekének nehezen jutnak eszébe a szavak. Sipos Zsóka kiemelt jelentőségűnek tartja, hogy az iskolás kor előtti időszakra kialakuljon a gyermek nyelvi tudatossága is, vagyis a kicsiknek meg kell érteniük, hogy a nyelvünk építőkövekből épül fel.

*„A szakembereknek és a szülőknek is érdemes odafigyelniük arra, hogy egy nagycsoportos gyermek tud-e szótagolni, a szótagokat megszámlálni, le tudja-e választani a szavak első és utolsó szótagját. Ugyancsak árulkodó jel lehet, ha egy gyerek nehezen emlékszik a szóban elhangzó mesék elejére, azok szereplőire és magára a történetre” – teszi hozzá Sipos Zsóka.*

A szakértő szerint a megfelelő mennyiségű és minőségű impulzusok, ingerek a gyerekek beszédfejlődése szempontjából elengedhetetlenek. Kiemelt jelentősége van a közös családi programoknak, a meseolvasásnak, a mondókázásnak és a beszélgetésnek is, ugyanakkor nagyon fontos, hogy a gyerekeknek legyen lehetőségük minél több olyan tevékenységet kipróbálni, ami iránt valóban érdeklődnek.

Sipos Zsóka 23 éve logopédus, doktori fokozatát a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Doktori Iskolájában szerezte. Kutatásainak fókuszában az olvasástechnikai sajátosságok állnak, vizsgálta többek közt a negyedikes tanulók olvasási képességeit is. 17 éve a Meixner Alapítvány szakmai vezetője, jelenleg az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Neveléstudományi Tanszékének főiskolai docense.
--

### **Sajtóinformáció:**

Helmeczi-Szabó Fruzsina

[helmecziszabo.fruzsina@salt.hu](mailto:helmecziszabo.fruzsina@salt.hu)